

Діло

Виходить що-дня рано
крім понедітків.

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 18, II. пав.
Конт. нощ. шмак. 26.736
Адреса тел. "Діло-Львів".

Числа телефону 261

Рукописів
редакції не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно 3-60 К.
чвертьрічно 10-
піврічно 20-
річно 40-
у Львові (без доставки):
місячно 3-
чвертьрічно 9-
піврічно 18-
річно 36-
в Німеччині:
піврічно 20-
річно 40-

За зміну адреси
платити ся 50 с.

Ціна оголошень:

Строчка петитова, двохви-
това 48, в якіскавіні 90, в
оповістках 80 с, в редакційній
часті 1 К. Повідомлення зме-
стичні і заручені 154.
Некваліфіковані строчка 1 К.
Сталийоголошення за окремими
умовами.

Одні розмірник коштів
у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавнича Спілка "Діло".

Начальний редактор: Д-р Ваонль Панейко.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

**ВІДОМЛЕННЯ Ц. І. К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з 19. вересня.**

ВІЙНА НА СХОДІ.

По обох сторонах долини Ойтош відперли
які сильні ромуниські наступи. Скорим протина-
ступом виперто цілковито ворога, який вдер ся
був в однім місці. Його втрати є значні.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В області групи військ пол. маршалка граф.
Конрада протинаступ, піднятий в цілі вільзска-
віз куска фронту коло Салзіно, відданого хви-
лого неприятели, довів до цілковитого успіху.
Полонено тут 6 офіцерів і понад 300 жовнів.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

**ВІДОМЛЕННЯ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ
з 19 вересня.**

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Група військ баварського наслід-
дяка престоло Руппрехта: У флян-
рії між лісом Mouthouzier і Лі цілий день була
збільшена боротьба артилерії. Винищуючий
огонь неприятельських батарей вислав знов най-
завзятіші огнєві філі на нашу оборонну об-
ласть. Вчора і нині рачо неприятели кілька раз-
ів почали барабанний огонь, але наступів
підходу не було. Під Лен і Сан Кантел оживле-
на боєва діяльність.

Група військ німецького наступ-
ляка престоло: На північний захід від
Соассон, над каналом Ена Марна і на захід від
нищини Суїрре поборювали себе артилерії зужив-
ляючи много муніції. На схід від Мози по ко-
ротким артилерійським підготовленню, на захід
від дороги Беамон Вашеро наступали Фран-
цузи на ширині 3 км. Перші філі неприятели
скоро уступили під нашим оборонним огнем,
за ними однак поступали в глибоких рядах
резерви, які їх пірвали до нового наступу. Але
й сей сильний випад розвив ся в нашім огні
або в бою з бльівка. Сей день знов коштував
неприятеля великі жертви, а не приніс йому ні-
якої користі.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя Леопольда бавар-
ського: Під Двинськом і в луку під Луць-
ком збільшила ся значна російська огнєва ді-
яльність.

Фронт ген. полк. архики. Иосифа:
Сильні наступи Ромунів звертали ся проти на-
ших становищ на горбах на південь від долини
(Імх в телеграмі К. Б. нечитке). Неприятеля,
який з початку вдер ся на південь від Грочесті,
виперто сильним протинаступом. Інші наступи
виперто вже огнем і завдано неприятели
значні втрати та приведено много полонених.

Група Макензена: Під Варпівгоу і
Мунцевоу ромуниські війська повтаряли насту-
пи, які однак не повели ся.

Фронт македонський: Коло Мона-
стира і в просміку між озерами Пресба і Охрі-
да збільшила ся діяльність артилерійського
огня. На схід від озера Дойран перепалка сто-
рожай, Болгарі зігнази мішані неприятельські
випади.

Львів, 19. вересня 1917.

Німецька дипломатія знова попала в не-
миле положення. Німецький посол в Аргентині
користував ся шведською поштою дипломатич-
ною, як поштою нейтральної держави на те,
щоби доносити кому треба про рухи торговель-
них кораблів, які випливали в аргентинських
пристаней. Тою дорогою вислало німецьке по-
сольство в Буенос Айрес 64 шифровані депеші.

На слід тої кореспонденції попали Зедине-
ні Держави і Англія. Яким способом, доси не
знати. Досить, що деякі з таких депеш німець-
кого посла в Аргентині опинили ся в руках Зе-
динених Держав північної Америки, які в своїй
пресі авістили про се світови. Німецькі депеші
дипломатичні переловлено отсе втретє. Пер-
ший раз лучило ся се німецькій дипломатії тоді,
коли вона старала ся через свого амбасадора
у Вашингтоні вложити мексикансько япон-
ський союз проти Зединених Держав. Олісія
вийшла на верх в небажану пору справа швай-
царського посередництва (афера Гофман Грім)
для навязання переговорів між Німеччиною
і революційною Росією. А отсе тепер прийшла
черга на тайні інформації німецького посла в
Буенос Айрес, якими він поучував німецьку ад-
міраліцію про морські шляхи коаліційної торго-
вельної флотії, що причалювала до аргентин-
ських берегів. З мексиканської афери відомо,
що тайні шифровані документи німецького ку-
р'єра дипломатичного поїзда в руки ворожої
дипломатії найпростійшою дорогою: перекуп-
лено тоді одного з низших урядників німецької
амбасадри у Вашингтоні. Здасть ся, що такий
сам спосіб пригоди ся і в теперішній, послідній
афері.

Ії наслідки нелюбі очевидно німецькому
правительству, та найбільше діяючою відбили
ся вони на Швеції, якій держави антанту заки-
дають нарушене нейтральности в хосен одної
з воюючих сторін. Шведське правительство бо-
ронить ся тим, що воно передатало своєю поч-
тою н. пр. американські депеші до Туреччини,
коли Туреччина ще не воювала із Зединеними
Державами, та посередничило у виміні дипло-
матичної кореспонденції між Німеччиною і Аме-
рикою, коли відносини між тими обома держа-
вами були ще інакші, як сьогодні. Все те до-
бре — відказує преса антанту — але тільки
формально, бо депеші з Америки до Туреччини
і дипломатичні ноті між Німеччиною і Зеди-
неними Державами були відомі своїм змістом
шведському міністерству заграничних справ; не
те з депешами німецького посла в Буенос Ай-
рес, яких зміст в кращім случаю був незнаний
Швеції.

З таким саме замітом виступає проти те-
перішного шведського кабінету соціалістичний
шведський політик Брентінг, який стоїть по
стороні коаліції, і домагає ся його уступлення.
Поодинокі держави, підносячи також саме обяв-
лованє, заволяли торговельну блокаду проти
Швеції, Зединені Держави вже заборонили ви-
возити до Швеції які небудь продукти. Такі
обжалованя і такі репресії приходять в най-
менше відповідну пору для шведського прави-
тельства, бо наближають ся саме вибори до
шведського парламенту. Коаліція сподїєт ся,
що пригодила ся їй відповідна хвиля до того,
щоби викликати негодванє шведської суспіль-
ности проти теперішного правительства і спри-
чинити заступленє його новим кабінетом, при-
хильним антантови. Сю гру коаліції розумі-
ють в Швеції, а зокрема й правительство,
яке старатєт ся піднести проти него за-
міти відперти. На свою оборону заявляє швед-
ський уряд справ заграничних, що в справі пе-
реписки німецького посла в Аргентині не по-
роблено в пору відповідних представлень, які
були би а певностю значино прийняті, що по-
дію, яка була відома дипломатії антанту вже
тому два місяці, подано до в дома широкого за-
галу аж тепер, якраз перед виборами до шведсько-
го парламенту. Ся оборона адресована радше
до своєї суспільности, як до коаліційної ди-

пломатії і здаєт ся, що вона всім збереттє
Швецію перед політичною кризою.

Поки-що уступило аргентинське правитель-
ство, в Буенос Айрес відбули ся протинімецькі
демонстрації, а тамошний німецький посол гр.
Люксбург одержав вашпорти для свого виїзду
в Аргентині.

Представники У. Ц. Р при російським міністерстві війни

Відень, 17 вересня 1917.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль“ з дня 23. н. ст.
серпня повідомляє:

Із Петрограду одержано в Києві телегра-
му з головного штабу, в якій Українському Ге-
неральному Військовому Комітетови предложено
прислати трох представників для установленя
зв'язку між міністерством війни і Радою дотично
ріжних питань і розпорядків.

Українці в президії київської Ради жовнів- ських депутатів.

Як доносить „Кіевская Мысль“, відбули ся
вибори нової президії київської Ради жовнів-
ських депутатів. Предсідателем Ради вибраний
український с. р. Н. Григорів, секретарем укра-
їнський с. р. П. Драга, заст. секретаря україн-
ський с. р. М. Кошуба.

М. Родзянко членом антиукраїнської організації.

„Угро Росції“ у телеграмі з Києва повідо-
мляє: У протиавгу українізаторським тенденціям
у Києві заснуєт ся „Малоросійський союз
им Гоголя“. Ініціатива виходить від Шульгіна.
У числі богатьох, які записали ся, є й імя
предсідателя Державної Думи М. В. Родзянка.

Справа українізації київського городского театру.

„Кіевская Мысль“ з дня 22. н. ст. серпня
повідомляє: До київської городской управы
війшла заява антрепренера городского театру
п. Багрова, в якій він говорить, що виконую-
чий театральний комітет при Українській Цен-
тральній Раді звернув ся до нього з пропози-
цією відступити комітетови городской театр
на остали два роки його аренди при умові, що
підприємство буде вести ся на тих самих кон-
трактних основах, як і доси. П. Багров про-
ситє городской управу дозволити йому передати
контракт на аренду городского театру згаданому
комітетови. Разом з заявою п. Багрова до го-
родської управы вилучено письмо Генерального
Секретаріату (відділ народної просвіти), який зі
своєї сторони просить городской управу згоди-
ти ся на передачу Українській Центральній Раді
контракту на аренду городского театру. Для
розгляду сбох заяв предсідатель театральної
комісії А. Кх скликав спеціальне засіданє ко-
місії, однак се засіданє не відбулось, після чого
А. Кх передав обі заяви городской управі для
зреферованя їх думі. Сі заяви будуть зрефери-
вані новому складови городского думи на од-
нім із найближчих засідань.

Страйк корабельних робітників в Америці.

АМСТЕРДАМ. (Ткб) „Central News“ до-
носить з Вашингтону: В понеділок за-страйкувало
в корабельних заведеннях на берегах Пасифіка
25.000 робітників, се є 15% робітників занятих
при будові воєнних кораблів. Як зачувати,
прийшло до бурлявих подій.

З Росії.

Новаліція і Керенський. Керенський і соціальні революціонери.

ПЕТРОГРАД (Ткб). „Биржевые Ведомости“ пишуть, що для коаліції соціалістичний кабінет без Керенського був би кроком до непевності, бо коаліція вважає Керенського одиноким порукою вірності Росії. Союзники хочуть тепер приспінити зреалізоване американським обітницям, що до утворення З'єднаними Державами позички 5 мільярдів.

Вчора ширилася чутка, що Керенський емігрував з партії соціально революційної тому, що не годився на ухвалу робітничо-жовнірської ради зверненої проти вступлення кадетів до кабінету.

Завішено дивізію Горького „Новая Жизнь“ викликало серед більшовиків та в соціалістичних кругах велике невдоволення. Петроградський генерал-губернатор Пальчинський завісив „Робочую Газету“. Різь подає, що робітничі організації поробили кроки в цілі уневажнення сього зарядження, проти якого протестує також комітет ради робітників і жовнірів.

Пальчинського приведено до уступлення. Робітників візано, щоб не складали зброю і були готові на всякий випадок.

О реорганізацію армії.

ЛОНДОН (Ткб). Російська амбасада заявляє, що має причину вірити, що Керенський приверне карність армії. Російське правительство повторяє, що є рішення підняти боротьбу силою армії. Алексєєв має припоручене старати ся негайно о військові операції і о реорганізацію армії.

Димісія міністрів.

ПЕТРОГРАД (Ткб). Петр. тел. агенція доносить: Правительством прийнято димісію міністрів Аксент'єва і Скобелева.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Правительством прийнято димісію міністра справедливости Зарудного.

В Фінляндії.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Як доносять з Гапаранди, вислало правительством нову дивізію козаків до Фінляндії, мабуть із за очікуваних операцій у фінляндських провінціях. Всіх Росіян візано, щоб опустити Фінляндію тому, що фінляндські влади відмовили видання Росіянам пожитоків.

Донські козаци домагають ся увільнення ген Нагелдіна.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Супроти обжалованя, піднесеного проти генерала Каледіна, який зацікавив рух проти правительства, відбуло ся в Новочеркаску, столиці донських козаків, надзвичайне засідане виконавчих органів донських козаків, на яким заявлено, що погодошки про такий рух походять з непевних жерел.

Візано правительством, щоб відкликати приказ ув'язнення Каледіна і візано командую-

чого московської області, якому припоручено здушити рух козаків, щоб повідомив правительство, що війська над Доном ніколи не зломлять вірності супроти правительства. Командант Москви спинив всяку боротьбу козакам діяльність.

„Віна їм до побіди“..

ПАРИЖ (Авас). В палаті відчитав Deschanel телеграму Терещенка, що висказує постанову російського народу вести боротьбу аж до побіди.

Французьке правительство про умови мира.

ПАРИЖ (Авас) 19. вересня. В обох палатах відчитано довшу заяву кабінету, в якій піднесено, що є обов'язком правительства, щоби всі моральні й матеріальні сили народу здирили для рішучої хвилі війни. Чим ближше кінець війни, тим більш рішучим чинником побіди стає моральна відпорність народу. Неприятелі подвоюють свої наступи. Є річю правительства подвоїти зухильність проти хитрих кроків і виступити з енергією проти тих, що хочуть підірвати ці кроки. Хто стає співвинуватим з неприятелем повинен відчувти суворість права.

Однак похибки одиниць не зуміють відвести Францію від непохитної постанови, яку подиктували їй високі принципи свободи, принцип, які розповсюдили між народами революція, а які тепер здирили цілий культурний світ проти Німеччини.

Франція веде далі війну не з волі добрих або пімсти, але тому, щоби боронити своєї свободи й самостійності разом із свободою й незалежністю світа. Завдання Франції є завжди йти справедливості й незалежності від вислідів боїв. Франція голосила їх в р. 1871, коли була побіджена, голосить їх також тепер, коли своїм ворогам дала відчувти силу свого зброю.

Віданкане Ельзас і Лотарингії, винагороджене за шкоди і знищення, які спричинили неприятель, заключене мира, але не мира примусового, мира насильства, який не містив би в собі другої війни, але мира справедливого, який не унітав би ніякого народу, ні сильного, ні слабого, мира успішних заборук, які забезпечили б народи перед змаканням одного, — се є високі воєнні цілі Франції.

Як довго не досягнуть ся цих цілей, буде Франція вести війну далі.

Рада міністрів.

ВІДЕНЬ (Ткб) 19. вересня. Нині по полудни відбула ся під проводом президента міністрів Зайдлера рада міністрів.

Заворушення в Італії.

РИМ (Ткб). Агенція Стефанія доносить, що Геную, Александрію й Турин призначено воєнної області. Приватні несконтрольовані відомости подають, що заворушення і політичні страйки ширять ся далі.

БЕРН (Ткб). Після донесення дивізією замкненої французької границі було спричинене заворушенням в Міляно і в Турині. В Міляно в часі заворушень узв'язано в ратуші соціалістичних провідників.

Англійське мирове пропозиція в Берліні.

Львів, 19. вересня 1917.

„Reichspost“ доносить з Берліна, що до Берліна надійшов англійський запит в справі мира та що ся подія не підлягає вже ніякому сумнівові.

Появляють ся рішучі заяви, що Німеччина на запит Англії в справі Бельгії відповість, що вона не має своїх інтересів в тім краю. Рішення німецького правительства в справі Бельгії досі не наступило.

Берлінська „Nationalliberale Korrespondenz“ пише, що папська нота і обставини, серед яких вона появилася, казали що-раз виразнійше догадувати ся, що не є се значущий дипломатичний крок, тільки ходять тут о справжнє підготовлюване мира. З самого початку можна було догадувати ся, що папа знаходив ся в певнім контакті з Англією.

Мир перед зимою?

Відповідь осередних держав папі.

Львів, 19. вересня 1917.

„Wiener Allgemeine Zeitung“ довідуєть ся, що відповідь Австро-Угорщини папі буде передана віденському нунцієві завтра, в четвер, а текст відповіді буде оголошений в суботу, 22. с. м.

„Oest. Morgenzeitung“ доносить з Амстердаму:

Міляський кореспондент дивізією „Daily Telegraph“ доносить, що австро-німецька відповідь на папську ноту вже доручена у Ватикані. Нота містить зовсім несподівані мирові пропозиції. У Відні настрої дуже оптимістичні і там сподіють ся мира перед зимою.

Урядові дивізією в видимо інспірованою однодушною пишуть про велику уступливість Австро-Угорщини і Німеччини задля досягнення скорого мира.

Санітарні відносини в Східній Галичині.

(Ковець.)

Легковажне трактуванє санітарних агенд повітовими властями цілими десятиками років допровадило гігієнічно-санітарні відносини в нашім краю до того, що в більшій половині східної Галичини по повітах, особливо підгірських і гірських в більшій часті громад нема публичних громадських керниць, в містах і місточках нема каналізацій, а навіть публичних виходків, а людність свої конечні потреби залагоджує в наглій потребі на публичних місцях. Керниць тих, що є, ніхто й роками не чистить, є вони але заосмотрені, так, що в разі більшого дощу з вулиць всяка нечистота валиється ся по вулицях, а санітарну поліцію заступають блукаючі самопас безрого. Іови при гостинцях в місті і селі рідко коли чистять. В селах, місточках і містах повітових нема ізоляційних льокалів на случай пошесних недуг. Се все спричинило, що в Галичині, особливо в східній Галичині пошесні недуги ніколи не вигасають і страшним способом де яткують людей. Як примір можу навести в власного досвіді, що при асентерунках в часі перед війною були громади в калузььким повіті, в котрих ставало до асентерунку лиш кілька хлопців замість 60—80, бо решта їх ровесників вигинула вже на пошесні недуги.

Далше теперішній спосіб побороюваня і лічення хорих на пошесні недуги. Подаю з практичної к. старостом в Калущі до кількох громад побороювати кишковий тиф і дифтерію. За обов'язок мав я раз на 8 днів приїхати до села стягнути хорих і виконати санітарно-полі-

ційні зарядження. В жадній громаді ізоляційних льокалів не було. За 8 днів назбирало ся звичайно 8—10 хорих, з яких, заки я приїхав, половина вже умерла. Хорі лежали переважно на землі на соломі або сні, в низеньких хатах, з маленькими віконцями, котрі ніколи не відчиняли ся, бо були в заду забиті. В хаті повно диму з комина і задуза, бо попри хорих прив'язане теля або безрого. Яким способом лічити тут хорих на тиф, дифтерію і прочі пошесні недуги? Розуміть ся, що в тижневих звітах, які мусів я предклатати через староство до намісництва, був я привелений тих, що захорували й умерли між моєю одною і другою візитою, виказувати фальшиво яко таких, що захорували і ще живуть, а доперва їх в слідуємій тижні усмерчувати і то поступенно.

Для кращої характеристики санітарних відносин розкажу стей дійсний случай: В громаді Ясень (калузьького пов.) була перед кільканащати роками велика епідемія дифтерії, котру дістав я поручене в як найкоротшій часі удушити. Помимо моєї великої енергії і приміюваня теперішних санітарних практик ніщо не помогло, діти і молодіж в страшній спосіб гинула. (Умерло 100—130 молодіжи в протягу кількох неділей). При одній з моїх візит кажуць до мене начальник громади і „санітарний комісар“, яким був сільський „og'radacz bydia i umar' fuch“: „Пощо ви, пане доктор, так трудите ся й ходите, от скажіть пану старості, як приїдете до Калуща, щоби замість ліків прислав нам кілька фір тертиць на домовини, бо не маємо в чім і защо ховати“. Се все зразило мене так, що я від того часу на жадні санітарні комісії в цілі лічення і запобіганя і душення пошесних недуг більше не їдив. Так само й інші мої фахові товариші не хотіли приймати тих обов'язків.

Щоби могли побороювати пошесні недуги в певнім успіхом, мусять відносини санітарні та гігієнічні основно змінити ся. В тім цілі треба

конечно, щоби ціла суспільність прийшла в помія, а то сим способом, щоби малі діти вже в народній школі в читанках у візиревих обов'язках та в поученнях учителя діставали науку про перші основи гігієни. Тому для народних учителів в семінаріях учительських, а для священиків в духовній семінарії повинні бути курси гігієни з наукою про головні засади гігієни, про появу і ширене пошесних недуг і їх нищення. Рівнож товариства просвітні по вітах повинні взяти собі за обов'язок вивчувати докладно народні маси в читальнях в тім самій галузі. Ново утворене міністерство повинно енергічно подбати, щоби почавши від народної школи, а далше в середніх школах був постійний лікарський нагляд, щоби особливо в середніх школах заведено постійних шкільних лікарів, котрі би опікували ся молодіжю під оглядом гігієнічно-санітарним, обов'язково учням гігієни і мали голос при вписанні до школи та при вписанні і висиханні, що до здоровля фізичного, народних і висиханні, що до здоровля фізичного, а також, щоби з огляду на зір і слух і фізичне здоровля мали голос при розмішуваню учеників в класах.

Як уже з початку сказав я, страшна світова війна привелювала кермуючі чинники подумати вже раз на правду про здоровля народу, бо дійсно санітарно-гігієнічні відносини в нашім краю є такі, що грозять загибеллю і фізичним зникненем нашого українського народу. При звирідненем нашого українського народу, сім мило вважає, що в сій так важній справі, яка так близько обходить наш український народ, усучено утворене міністерство народно-нашого великому ученому і знавцю народного здоровля проф. Горбачевському.

Д-р Іван Куркович.

Керенський президентом республіки?

Львів, 19. вересня 1917.

Ръч* нотує поголоску, що Керенський має бути проголошений президентом російської республіки. Таким чином одержав би він потрібний авторитет.

Амнестія в Росії.

з приводу проголошення республіки

Львів, 19. вересня 1917.

Вчорашня пополуднева „N. Fr. Presse“ доносить з Берліна:

Як доносять в Стокгольму, тимчасове правління республіки вирішило оголосити загальну амнестію для політичних проступників. Під амнестію підійшов би також ген. Корнілов.

Сподівана самостійність Литви.

Львів, 19. вересня 1917.

Німецькі днівники доносять:

Посол Ерцбергер заявив на одних зборах, що швидким кроком наближаємося до справедливого і тривалого миру, який буде побудований на основі мирової резолюції парламенту.

Бесідник обговорив описля бельгійську справу, будову польської державності і заявив, що передбачується також утворення незалежної Литви.

Чеські добровольці в Росії

СТОКГОЛЬМ (Укр. бюро). Як доносить

„Новсе Время“, в останній часі став помітний великий рух між Чехами і Словаками, які як воєнні бранці живуть на Сибірі, головово в Петропавловську. В таборях для полонених відбуваються щодня збори, на яких Чехи і Словаки дають вислів своєму обуренню з приводу погубної пропаганди, яка веде на фронті і в краї. Чеські і словацькі воєнні бранці заявили свою готовність відійти на фронт та боротися в чеській словачькій бригаді, яка належить до російської армії. Тепер робиться як приготування в тій цілі і оголошені добровольці одержують зброю.

Стапінський вступить до кола?

Львів, 19. вересня 1917.

Польські днівники доносять, що Надзірну Радю людювців групи Стапінського скликано на повне засідання дня 20. вересня с. р. На порядку наради поставлена справа відношення групи Стапінського до польського кола. На засіданню Ради має бути оголошене внесення, щоби група вступила до польського кола.

Клуб Стапінського має чотири послів, які стоять на основі відомої краківської самостійницької резолюції з 28. мая с. р. В случаю вступлення тих послів до польського кола лівниця його збільшилась би о чотири голоси, що спричинило би значну зміну у відношенню політичних сил в нутрі кола.

Українські послы у міністра гр. Тогенбурга

Відень, 17 вересня 1917.

Пресоге Бюро Української Парламентарної Репрезентації* повідомляє:

Іменем Української Парламентарної Репрезентації і Українського Законодавчого Комітету відбули послы д. р. Петрушевич і проф. д. р. Колесса дня 15 с. м. півторогодинну конференцію з міністром внутрішніх справ гр. Тогенбургом з справах виселенців і в справах політичних домагань українського народу в Галичині. З особливим натиском виступили українські представники проти безправного нехтовання української мови галицькими урядами та польовізаційного їх походу на нашій землі. Рішучасно вручено йому в тім напрямі меморіал Української Парламентарної Репрезентації.

Міністер прирік видати відповідині зарядженя.

При обговорюванню справ виселенців присутні були поклікані до цієї конференції міністром референти секційний шеф Шрайер і секційний радник Монтеальді.

По докладній обговоренню цих справ при-

рік міністер у відповідь на домаганя делегатів, що а) дотепершні зарядженя в справі репарацій будуть беззволочно виконані, б) в найближчих днях будуть дальші повіти ставрені до погору та саме чернопільський, тербовельський, чортківський, в) в справі повертоту Волинців будуть видані скорі відповідні зарядженя, г) проти нових евакуацій і безправних ревізанцій будуть зроблені міністерством і то сейчас відповідні кроки.

Як „Czas“ парцелює Україну між Польщу і Росію.

Львів, 19. вересня 1917.

Краківський „Czas“ з приводу патенту в 12 с. м. про державну власть в Польськїм Королівстві пише:

„Польське правительство на основі патенту мусить виробити собі свій круг діяльності, і то в двох направах.

„По перше повинно йому ходити о те, щоби справді стати правительством, себ то, щоби одержати екекутиву... Правительство мусить мати військо і скарбовість, рекрута і податки, мусить розпоряджати жандармерією, а в кінці війском. Все те правительство польської держави мусить собі доперва здобути в окупантів, а здобути і навіть розумно того жадати не може, коли не дасть повної заперуки, який ужиток зробіть з тої екекутиви.

„Ще в висшій степені відноситься се до означеня території, на якій має правити польське правительство. Нині на основі патенту тою територією є простір генерал-губернаторства в Варшаві й в Любліні, який не сягає поза границі Королівства. Всяке розширення цього простору на схід, на заняту німецькими військами Литву, залежить від того, як польське правительство, а за ним польська суспільність поставиться супроти центральних держав. Не може бути про се двох думок, що Росія царська чи республіканська може манити Польків дешестими обітницями Познаня і Гданьська, але є на стільки ширша, що на випадок своєї побіди не обіцяє їм Литви, а навіть Львова“.

Як бачимо, добрі апетити має „Czas“: Литва, українські землі Росії не є від Королівства і навіть Східна Галичина повинні належати до польської держави. Так, на думку „Czas“ у, повинно польське правительство поставити ся супроти центральних держав“.

Коли всі українські землі, які знаходяться по сей бік фронту, анектує „Czas“ для будучі польської держави, — що до українських земель по той бік фронту помагає він російським націоналістам уїдати на „фантастичні жаданя“ Українців, давати правительству Керенського поученя, що він непотрібно уступив у липні перед домаганями Української Центральної Ради, хвалити Корнілова, що він не годить ся з українским курсом політики Керенського, тішити ся, що інструкція тимчасового правительства для Генерального Секретаріату України обмежує територіяльно і що до компетенцій автономію України, радити в нападу на полк ім. Богдана Хмельницького в Києві і т. д.

Словом, в відношенню до закордонної України „Czas“ займає становище спадкоємців царської політики супроти України, сумує, обурюється і в раді разом з ними. Статі „Koniec armii ukraińskiej“ (ч. в 12 с. м.) і „Kereński i Kornilow“ (ч. в 14 с. м.), не говорять про дрібні уваги майже в кождім числі, є ярким доказом того становища „Czas“ у.

НОВИНКИ.

Львів, 19 вересня 1917.

— Телефон редакції „Діла“. З нинішнім днем заводимо в нашій редакції знов телефон, якого число є 565. — Як відомо, по випертю російської інвазії зі Львова військової власті всі приватні телефони у Львові занесли, узалежуючи уживане приватного телефону від свого дозволу. Тоді анесено і наш передвоєнний телефон (ч. 261). Тепер за дозволом військової власті заводимо на ново телефон, який одержав число 565.

— Консекрація вписюча Коциловського. Пишуть нам з Перемишля: Обряд консекрації розпочнеть ся в неділю, 23. с. м., точно о годині 9. перед полуднем торжественним процесіональним походом митрополита і єпископів з єпископської палати до катедральної церкви. З огляду на се, що ціл-й акт консекрації дозго триває, се. Коциловський буде могли приймати депутатації українських перемиських товариств слідуячого дня, себто в понеділок, 24. с. м.

— Не дійшов.. Читасмо в „Linzer Volksblatt“: Одна із сцен, які доводило ся бачити при поході союзних військ в східній Галичині, заслугує на те, щоби її присвятити окрему згадку. Один український стрілець, а рідко того легіону, що в сій війні виявив скільки геройства, йшов з своєю сотнею наступом на верх гори. Молодий герой йшов жававо й радісно, не плаваючи на ворожі кулі, щоби тільки все вперед, вперед, бо по тім боці гори було його ріднине село. Там стоїть його любя рідна хата, там вештається його мати, там певно працює його батько із сестрами на своїм полі. Від часу, як молодий стрілець в осени 1914 р. пішов в добровольці, щоби обороняти свою вітчизну, не мав ніякої відстки від своїх найдорожших. Радістю забаво ся його серце на вид свого рідного села і ся радість прискорювала його кроки. Та коли тільки він як перший вийшов на вершок гори, впав, поалений смертною кулею. Хвилину тільки бачив свою ріднину землю і в туж мить упав молодий герой. Після битви занесли його товариші до села, до його рідничя та поховали в добрій рідній землі.

— Де міської думи в Харкові ввійшли між ин. Українці проф. Багалій і письменник Гнат Хотевич (ВСВУ).

— Український з'їзд на Сибірі. В Омську, томської губ., на Сибірі, мав відбутися 12. серпня з'їзд представників усіх українських організацій Сибіру й Туркестанського краю. Головна ціль з'їзду — утворення Центрального Українського Комітету на Сибірі, котрий об'єднавав би всі українські організації Сибіру й Туркестану, керував би житєм тих організацій і дбав про піднесення культурно національного й економічного рівня української людности в сім краю. (ВСВУ.)

— Українська національна сотня. В Харкові організується українська національна сотня з виховання трьох найвищих клас середних наукових заведень. У сотні заведено строгу війскову дисципліну, обовязкове навчання війскового строю в українській мові. (ВСВУ.)

— Як „Czas“ цитує. Представляючи положення на закордонній Україні в як найнекориснішій для України світлі, „Czas“ не соромиться навіть фалшовати. Так в ч. з 14. с. м. пише він: W k.ńcu donosi „Dziło“ według „Robotniczej Gazety“ z 13 sierpnia, że „od generała Kornilowa przyszedł rozkaz skasowania polku im. Bohdana Chmielnickiego i rozwiązania wojska ukraińskiego“. Тимчасом „Діло“ в ч. з 12. вересня доносить: „Як доносить „Робітничя Газета“ з 13. н. ст. з приводу нападу на полк ім. Богдана Хмельницького в Києві прийшов з фронту від верховного команданта армії Корнілова приказ, що як покажуть ся, що в подіях винуваті козак полк ім. Богдана Хмельницького, то полк скасувати, а українцяцію війська спалити“. — Просимо порівняти нашу звістку і цитату „Czas“ у, а стане ясно, як „Czas“ фалшує, і то ще в знаках наведеня, щоби само фалшованню надати більший вид дословного цитованя.

— Підвищення поштової оплати в Росії. До укр. бюро доносять, що правительство рішило підвишити оплату за поштової послылки. Листова оплата в краю виносить тепер 25 сантимів, те леграми платять ся по 12 сантимів, а ґратуляційні депеші по 1:50 франка від слова.

— Відзначене. Інк. ліси. Мирон Крижановський одержав велику срібну медаль за хоробрість перед ворогом. Відзначений брав участь в вересневих боях 1914 в східній Галичині, а раніш під Львовом в обі ноги, дістав ся до неволі, звідки удало ся йому в часі відвороту Росіян зі Львова відзискати свободу та вернути до своїх. Тепер як надпоручник приданий до етапної команди в характері рідничного референта в Отинії.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Красний Союз Кредитовий у Львові, — число книжочек щадничой 4,000.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 20. вересня 1917.
Нині: греко-кат.: Соловта мч. — римо-кат.: Вєстаків.

Бавтра: греко-кат.: Ровд. П. Д. М. — римо-кат.: Матея сванг.

Віччяне п Якова Панусевича, см. майора з п. Ігнатією Рудницькою відбуло ся вчора. Новоженці з тої нагоди складають 20 К на рідну школу.

З театру: В п'ятницю дня 21 с. м. відбуде ся в сали Лисенка при вуд. Шашкевича ч. 5 концерт військової оркестри. Початок точно о год. 7 веч. описля вистава „Панно Штукарки“. Білети вступу на „Панно Штукарку“ уловажнюють до вступу на концерт.

Українсько-німецький САМОУЧОК укладу проф. Оуфрїя Соттиса (4-те позільшене виданє). Книгарська ціна / Львові і на провінції **К 2.—**, а поштовою пересилкою на дрелєй почтї **К 2.20**, на зничїї прїрлєтї **К 2.50**. [5 шт. К 10.—, 10 шт. К 18.—, вже оплачено.]
 Висїлка лишє за попереднїм надїсланєм готївки, за послїплатою о 70 с. дорїзшє. — Висїлаю також Церк. Слївник в нотах на 4 голосї на К 1.—. Перлї, шуткї та вигадкї, цїна К 1.20. — Замовленїя і грошї нєлєжатї надїслати на адресу: А. Оклїш, Львїв, Кадевальна 4.

Український Народний Театр Т-ва „Бесїда“ у Львовї під управою К. Рубчакової Салї Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.
 В п'ятницю дня 21 вересня 1917 „Панна Штукарка“ комедїя в 3 дїях Володського.
 В суботу дня 22. вересня 1917 на дохід „Приюта У. С. С.“ при участї вїйкової оркестри „Катерїна“ нар. опера в 3 дїях Аркаса.
 В недїлю дня 23. вересня 1917 „Чорногорїї“ комїчна оперета в 3 дїях Старицького, музика Лисенка.
 Бїлетї ранїше набутї можна в „Народнїй Торговлї“, в день представлєня при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7½, вечєром Готовїть ся до вигавї премєра „Хїаря“.

Популярнї історичнї відчитї, коротко на черкнєнї з великої 8 томової історїї „України“, виданої нашїм істориком Михайлом Грушевським, рєзїпнуть ся вже 23 вересня 1917 (в недїлю) і будуть відбугати ся кожної недїлї по полуднї в годинак від 4—6 в будинку шкільнїм ім. Б. Грінченка на Городецькїм ч. 95. — М. Сїак. XI, 2—5

Загальнї зборї пасїчників з Східної Галичини відбугуть ся дня 27 вересня о годинї 7 вечєр в Товариствї Педагогїчнїм Зїморовича 17. 229 3 5

До нашїх Союзнїх Сїллок. Взиваємо всі союзнї сїллок конєчно подбати про те, щоби готївка у людїй без проценту не мєрнувала ся; треба стягати до себе вклаткї, виплачувати вклаткї в рамках мораторїї (по 100 К на однї книжечку на однї мїсяцї) згледно послїя сїрможности, стягати удїленї позичкї покри вїячї в першїй мїрї відсоткї, якї тепєр передавнюють ся в часї п'ять і пів року. Столу процентозу від вклаток треба зарєз обнїзити нїз ше чотирї процєнт в зайву готївку відсїлати до своєї сїллокової централї, до Красвого Союзу за кредитового у Львовї (ринок ч. 10). — За Красвий Союз ревїзїйний Омєлян Саснїя. 75—Б. 19—10

Першї українськї курсї для дїтїй від 3—7 лїт будуть заснованї з початком жовтєня та будуть ведєнї на взїр заграничнїх шкїл фрєб-львських. Ізза браку відповідного помшєнєя і тому, що силї учительськї занятї ган., наука відбугвати ся буде попол. від год. 3—5. Протє буде се нїмала полєкша і помїч в вихованнї дїтїй, якї бодїй на пару годїн щодєнно найдуть відпопідєне для свого віку занїятє. Силї учительськї сформованї фахово на окремих курсїх і в заграничнїх школах. Школа примшєнє серед городів, з вїдом на цїлє мїсто, відповїдє дає вимогам модернїй шкїльнїй естетикї і гїгїєнї. Особлїву увагу звертєть ся на вихованє нацїональнє, рїдну мову і лїсню. Окремїй віддїл нїмецької конверзїцїї. Крім шкїлки заснован будуть також курсї нїмецької і французької мови для старшїх влїснїх розпїчнуть ся дня 20 вересня мїж 4—5 год. в школї коєдукацїйнїй при ул. Цигадельнїй 9 (Бїчча Оссолінськїх) і поверх і тривати будуть до 25. вересня с. р. — За управу курсїв Софїя Олєськївна. 233 2—3

Влїснї до української жїночої учительської семїнарїї в Тернополї відбугвати муть ся в днїях 27., 28. і 29 вересня с. р. в канцєларїї заведенєя в годинак мїж 10—1 перед полуднем до всїх курсїв семїнарїї і клєясї приготовляючої, яка буде отворєна, коли зголосїть ся достаточнє число учєнїць. При влїсї треба предлєжити послїданє свїдоцтво шкїльнє, а в разї перєрвї в науцї також свїдоцтво моральности. Новї учєнїцї мають предлєжити крїм сєго свїдоцтво уроджєня. Впопєвє вносїть 10 корон. Вступнїй іспїт на першїй курсї приготовляючїй курсї відбугеть ся 1 жовтєня. Мєсячна оплєтєя буде установлєна оплєд. Поправчї іспїтї на висшї роки відбугуть ся з початком шкїльнєго року Для замїсєвнїх дозволєнє зголошуванє письмєннє, але докумєнтї музять бути предлєженї при появі в заведеннї. — За Дирекцїю „Укр. жїн. учїт. семїнарїї“ Іван Боднар.

ПРОСИМО

при змїнї адреси конєчно

- 1) надїслати 50 с. за перевєдєнє змїни
- 2) подати побїч нової і стару адресу.

Адмїнїстрацїя „Дїла“.

Під Крилами Церков

Є се літературна лєгївна, яка запєтїла до нас із закордонної України.
 Оповіданє дуже інтерєсє і весєлє.
 НАПИСАВ ЗАКОРДОННІЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКІЙ.
 Цїна 1.50, з пересилкою 1.60.
 Замовляти: „Дєшевє Вїдавнїцтво“ Львїв, Блякарська 18. ІІ. пов. (ганок).

НАДІСЛАНЕ.

З молодю українською красунєю навязє корєспондєнцїю в цїлях матрїмонїальнїх Українєць. Лїстї просїть ся слати до „Дїла“ під Буй Тур. 234 2—3

Красвий адвокат

Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКІЙ
 веде канцєларїю у Львовї
 при вулицї Крєвїцїкї ч. 6. 29—?

Спецїалїст хорїб уха, носї, горла
Д-р Й. РАЙНГОЛЬД
 вернув 171 6—9
 і ордаєув при вул. Свєтєуськїй ч. 29. від 2—4.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

П. Михайло Мовчун, укїнченїй матурїст, в Ярчовєць, аволїть подати своєю адресу о, Ленкєвському в Фїтєковї, п. почтї Надїрїна, у власнїх інтерєсїх. 238 1—3

Вп Марїя Прїма бєвшє настєятєльєя Інстїтута в Перємїшлї зволїть у власнїх інтерєсїх порати сїлї адрес. о. Матєя Вєлїгорськїй, парох в Рошнєвї, п. Стрїганїї від Бєуїль. 237 1—3

Оголошенєя.

Адвокат **Д-р П. БАЧУНСЬКІЙ** в Станїславовї пошукує концїпїєнта і солїцитатора. 2—3

Молода інтелїгентна жєнщїна глєдєє посади до вєзєду лєму у свєщєнїка відцїт. — Лєсканї зголошенєя під О. З. у павї Бодьової в Перємїшлї, вул. Подїля ч. 2. 3—3

ЗОШИТИ до всїх шкїл, та вськї шкїльнї прибори можна набугвати по найдєшевїшїх цїнах в „СОЮЗНІМ ВАЗАРІ“ у Львовї, вул. Руська ч. 10. 153 8—1
 Висїлка на провінцїю оборотнєю почтою.

Спецїалїст хорїб венєрїчнїх і скїрнїх
Д-р ФРІШ Вєловє ч. 11. 166 6—?

Надворнїй технїк-дєнтїст
 Його кор. вїсок, кєвєя Яїкє в Мадрїту
Б. БЕРІЕР 175 9—?
 Львїв, Карла Людвїна ч. 7 ІІ п.

Вже вїйшла з друку книжкє п. з.
„Вїйсковї причїнкї і заосмотрєнє рєдїн оїб вїйськовїх“.
 Практєчнїй порадїлкї, заосмотрєнїй 33 вїзєрєж прєшенї, предлєслєнї, азмєслєнї і відлєвлєнї, написєв **ВОЛОДИМИР ЦЄЛЄВІЧ.**
 Цїна однїго прїмїрнїка 2 К, зі звичайнєю пересилкою о 20 с. бїльшє, а поручєнєю пересилкою о б5 с. бїльшє.
 Книжкє на чїсї. Просїмо слїпєтї ся в замовлєннїях, прїсїлаючи рївночасно грошї на адресу:
Крєвє Товариство Господарьонє „Сїльськїй Господар“
 у Львовї, Зїморовича ч. 20.
 VII 3 3

Панна

до писанєя на машинї системї „Адлєр“ знайдє зарєв мїсцє. Першєнство мають вправнї в українськїй або нїмецькїй стєнографїї.

Крєвїй Союз Господ.-торговєльнїх Сїллок
 у Львовї, Зїморовича 20. VI, 2—2

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WILHELMSTRASSE 20
 ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРЕЛЄВКІ ЦІЛИ.

РУСЬКА ШАДНИЦЯ
 в Перємїшлї,

вулиця Косцюшка ч. 3.

Прїймає і вїзлєчує цїлєнїє вклаткї щодєнно в годєнах урядовїх. Вклаткї опрєцентує на 4% почїнаючи нїжє від сїлдуєного днєя по днєя вложєня аж до послїднєго днєя перед днєм відбравїя.
 ВКЛАДКИ в „Руськїй Шадницї“ можна складати особлїво в кєїї товариствєя, почтовїя перєкєзєвї, грєшєвнїх лїстєвїх, чєсєвїх почтовїй Шадницїх і в Дирекцїї Шадницї на жадїєвє бєсплєтно достарєчє, і в фїлїях банку авєстро-угорськїго на рахунок „Руськїй Шадницї“
 Удїлєє позичок: а) сплєчєннїх платнїєх пїрїчїннїх амортїзєцїйнїх рєчєкїх на протєж лїт 10—45 послїя вїбору позичєчлєго; б) на лємбард ефєктїв, а на сс-онт вєкєслїх. С рєвнї позичок поладєжувєть можлєвнє скорє.
 Посєрєдєчєть у вїздуєнуєно позичок в Гєл. Воннїм Зєвєдєннєм кредїтовїм в Краковї.
 Вєснїєх інфєрмєцїй і друєнїх удїлєє канцєларїї Руської Шадницї вул. Косцюшка. Народнїй Дїл, і повнє щодєнно бєзкорєсно в годєнах урядовїх від 9—1 год крємї недїлї і укрєвїськїх с рє.
 Пїслє §. 14 устєвє „Руської Шадницї“, затвєрджєнїго чєрєз цєк мїнїстерствєя внутрїшнїєх сєрєв влєдєєя в товєрїствї „Руська Шадниця“ в Перємїшлї надїють ся до лєкцїй публїкєвнїх, фєндєцїйнїх і т. п. кєвїєлєнїх, має отжє „Руська Шадниця“ публїчєну обєзєску III 7—?

Перєдплатує українськїй журнал

в нїмецькїй мовї
„Ukrainische Korrespondenz“
 Вїдавєць:
 Презїдєнт З. У. Рєдї Д-р Чостєр Лєвїнцїй.
 Вїдєчєчє і рєдактор:
 Посєл Володїмїр Сїмєлєвїч.
 Вїхлєть чотирї разї на мїсєць Рїє вїданє 4. Рїчнє прєдєдєлатє заносїть 12 К, пїрїчєя 6 К. Днєя вєдєннєго чїслє 30 сєр. Адресє рєдацїї і адмїнїстрацїї: Włocławek, VIII. Józefatädterstrasse 43 B.